

«Оспівана Сміла» (присвячено рідному місту) *(Перед входом до зали – виставка книг про Смілу, яку оглядають гості. На мультимедійному екрані транслюється електронна презентація з відео-фрагментами про місто Смілу.*

По закінченню під звуки фанфар з'являються ведучі.)

Ведуча:

Добрий день! Чудова ця фраза!

Вона нас єднає з вами відразу.

Після дня трудового, цілком, до речі,

Щоб був у нас дійсно чудовий вечір,

Упоравшись з ділом, хіба не варто,

Зустрітись з піснею, сміхом та жартом!

Ведучий:

Доброго дня, любі гості! Ми раді вітати вас у нашій святковій залі!

Іноді час жартує з людьми, стираючи їхні імена з пам'яті нащадків. Для одних це вирок по завершенні

нікчемного існування, для інших - входження в легенду, коли для увічнення високого образу, вже не потрібне ім'я. Для всіх прийдешніх поколінь людина стає символом, у якому втілюються найкращі прагнення і сподівання. Живе й не старіє на нашій землі красива і глибоко патріотична легенда про дівчину Смілу.

(Під музику з'являється вродлива дівчина Сміла, вбрана в прекрасну білу вишивану сукню.)

Ведуча:

Із сивої давнини, з красивих героїчних легенд постало наше місто, назване Смілою. Хто б не була та дівчина, що стала символом невмирущої сміливості, прагнення волі, жертвовності й патріотизму, вона передала жителям міста у спадщину найкращі генетичні риси. А образ її увічнено в Гербі міста Сміли.

(на фоні відеофільму „Легенда про Смілу” студії „Я+ТІ” звучить вірш)

Ведуча:

Отам за Ірдинем, обвітрена степом —

у затінку соняхів юнка стоїть.

Замріяні очі сягають вертексу,

в сльозах — блискавиччя минулих століть.

У часі нестримному гордість не згубить,

бо в серці огниста, свята чистота!

Цілюють вітри у нахмарені губи,

вишнева цнотливість пала на вустах.

І чується слово болюче, мов рана,

в якому незламності стихла хода...

І падають зорі в заплаканий ранок,
де Тясмин на хвилях епохи гойда.
Мене здоганяє той голос тривожний,
неначе алюр, стугонить — не змовка...
І кличе... гука, щоб коня підстриножив,
коли ще утрима вуздечку рука.
... Про що їй розкаже сувора глибинка,
зітхне, і повіда про що, ковила?!
Очима віків зирить в душу сміливка,
в яку досі цілить татарська стріла.
До неї вертаюся знову і знову,
неначе себе загубив у житах...
З-під світу до серця зроста її слово,
і я воскресаю із ним у літах,
отам, за Ірдинем, де рвали їй тіло,
і цвіркали в очі з лошиць молоком...
О, як же хотіли кати твої, Сміло,
гординю зламати брудним кулаком...
Промчалось віків, наче чорного шалу,
і мук, і смертей, і любові, і зрад!
Але і сьогодні кида на поталу
своя "татарва" українських дівчат.
І б'є мене сором, і мука катує,

і кожна клітиночкатила рида.

0 Господи, дай у степу цім помру я —

хай серцем моїм захлинеться орда.

Перше поселення на річці Тясмині фіксується в історичних джерелах між 1533 і 1544 рр. Протягом віків місто мало різні назви: селище Яцьково-Тясмино, слобода Тясмин, містечко Тясмин і, нарешті, Сміла. Офіційною датою народження нашого міс-та вважають 1542 рік. Привілей на Магдебурзьке право надано йому ще 1773 року.

Ведучий:

З писемних джерел, що дійшли до нас, відомо, що на початку XVI століття землі в басейні ріки Тясмин належали знатній родині черкаських землевласників Жубриків. 1533 року брацлавський землянин Юсько Тимкович випросив у Івана Жубрика ґрунти при впадінні річки Мідянки в Тясмин і за-клав на місці урочища хутір. Татари кілька разів спустошували ці землі, але поселення відновлювалось. Виконавчим листом господарського комісара Гарабурди від серпня 1544 року привілей на селище Яцьково повертається боярину Стефану Жубрику.

1633 року польський гетьман Станіслав Конецьпольський за 24 тисячі злотих купив у спадкоємиці Жубриків Христини ці землі, що дало йому змогу увійти до центру території Запорізького війська.

Ведуча:

Під час визвольної війни 1648 - 1654 років під керівництвом Богдана Хмельницького Тясмин (Сміла) стає сотенним містечком Чигиринського полку

. Тут знаходилася резиденція гетьманича Тимоша - сина Б.Хмельницького.

Пізніше за умовами "Вічного миру" між Росією і Польщею (1686 рік) землі між правим берегом Дніпра і лівим берегом Тясмина мали бути незаселеними. Але російсько-польську угоду було розірвано 24 вересня 1709 року. Смілянщина дістається Ксаверію Любомирському. Згодом ця територія стає осередком гайдамацького руху, тут формуються загони, що громлять шляхту. Найбільшого розмаху боротьба набула весною та літом 1768 року під час Коліївщини.

Ведучий:

У 1787 році Сміла стає власністю князя Потьомкіна, відомого російського воєначальника. Після його смерті маєток дістається графу Олександрю Самойлову.

З 1793 року Правобережна Україна входить до складу Російської держави. На цей час Сміла стає повітовим містечком, але через рік установи переводять до Черкас.

Нова епоха розвитку містечка починається з 1838 року, коли воно стає власністю графині Софії Олександрівни Бобринської (у дівоцтві Самойлової). Цього ж року граф Олексій Олексійович Бобринський (нащадок Катерини

II і графа Григорія Орлова) будує тут одну з перших на півдні України цукроварню. Для розвитку міста потрібна була велика кількість людей. О.О.Бобринський у 1840 році переселяє до Сміли селян з Харківської, Орловської. Смоленської губерній.

Графи Бобринські були багатими землевласниками і цукро заводчиками Росії, власниками й акціонерами борошняного виробництва, гірничозаводських об'єднань, були зв'язані з банками Росії і закордону.

Ведуча:

"Перехід Сміли у володіння графів Бобринських склав епоху в розвитку... містечка, адже послугував на користь не тільки жителів його, а й усього Черкаського повіту" (Л.Похилевич). Хоча порядком в місті і його благоустроєм юридично опікувалась міська управа, фактично розвиток Сміли відбувався коштом Бобринських.

Історичні потрясіння

XX

ст. - революції і світові війни.

У 1932 - 1933 роках Сміла, як і вся

Україна, пережила найжорстокіший галс.

Пізніше містом прокотилися дві хвилі пітичних репресій, які забрали тисячі життів смілян. Попри все місто відроджувалося та розквітало.

Мирні сподівання смілян знищила

нова війна

.

Ведуча

:

У назвах вулиць — їхні імена

В моєму місті — вулиці найкращі,

Де яблунь цвіт і шепіт тополин.

Живуть тут люди чесні, роботящі —

І будівничі, і творці машин,

І цукровари, швеї й машиністи,

Мов та родина, дружна і міцна.

А вулиці героїв — гордість міста,

Ми не забудеш їхні імена.

Коли знялись над Тясмином заграви,

Сміляни вийшли сміливо на бій,

Життя за Батьківщину віддавали

У битві безпощадній, грозовій. ...

Піднявся ввись хоробрий авіатор —

І полтіли бомби, ніби град.

Де лиш з'являвся капітан Сенатор,

Тремтів від страху ворог-супостат. ...

Гримлять бої на голубім Дунаї,

Звилась ракета, ніби метеор,

Вже в котрий раз в атаку піднімає

Своїх бійців Ткаченко Никанор.

Та куля вдарила в самісіньке серденько,

Аж до землі скотилася зоря...

На вулицях Сенатора й Ткаченка

Гвоздики вічним полум'ям горять.

...

Патруль чатує вулиці й квартали,

Лютує смерть у місті наяву.

Там Міщенко з Канарським згуртували

Вже комсомольську групу бойову.

Злітали вгору поїзди і рейки,

То діяли підпільники. Ще й як!

І Віра Гордієнко, і Ромейко,

І Коробейник — сміливий юнак.

Наводив жах фашистам недолугим

У Вінниці відважний Левенець.

Про них ніде й ніколи не забудем,

Хто в перемогу вклав вогонь сердець.

В моєму місті — вулиці найкращі,

Чудові люди всюди тут живуть,

В бою — відважні, в праці — роботящі,

Недаром місто Смілою зовуть.

Прослухаймо музичний подарунок у виконанні учня 9-А класу Кочеткова Артема.

Ведучий:

Мій отчий дім! Ти дав мені усе!

Моя ти Сміло, піснею багата.

Ввійшла у серце співом голосним,

Що лине звідусіль, дарує свято.

А зараз на сцені ансамбль козацької пісні “Заграва”, художній керівник Володимир Голубничий.

(Співають)

Ведуча

: Наша Сміла оспівана не лише в народних легендах, а й у піснях, віршах, книжках місцевих авторів. Ви мали змогу бачити багато видань на нашій виставці.

Протягом останніх п'яти років випущено кілька сувенірних альбомів про наше місто. Сьогодні ми познайомимося з їх авторами. Пропонуємо до уваги члена спілки журналістів України, редактора шкільної газети «Дзвоник» - Остапова Світлана. Свій перший альбом

вона випустила з допомогою гімназистів та учасників Інтернет проекту «Історія рідного краю». Це був перший кольоровий сувенірний альбом про наше місто. Він розійшовся накладом 5000 екземплярів.

Зараз пані Світлана розповість нам про те, як створювався альбом «Сміла вчора, сьогодні, завтра»?

(Розповідає.)

Пані Світлано, як до вас прийшла ідея другого альбому «Сміла в обличчях»?

(Гостя розповідає, а на екрані транслюється електронна презентація альбому «Сміла в обличчях».)

Пані Світлано, ми знаємо, що ви з гімназистами зараз працюєте над проектом «Вулиці рідного міста» .

Чим наступний альбом буде відрізнятися від попередніх?

(Розповідає.)

Ведучий:

Ми вам пропонуємо трішки перепочити. До вашої уваги Бобринська вікторина!

ПРОПОНУЄМО ВІДПОВІСТИ НА ТАКІ ЗАПИТАННЯ:

1. Вказати справжнє прізвище першого графа Бобринського Олексія Григоровича.
2. Де і коли народився граф Олексій Олексійович Бобринський? Вказати роки його життя в Смілі.
3. Які села належали графам Бобринським? Як називали службовців у маєтку графів?
4. Коли у Смілі була започаткована перша цукроварня?
5. В образі якого літературного персонажа втілені риси графа Олексія Олексійовича Бобринського?
- б. Хто з синів графа Бобринського достойно продовжив справу батька?

7.Вказати багатотомну працю графа-археолога Олексія Олексійовича Бобринського.

8.Як називалися найбільші підприємства містечка Сміли?

9.У назві якої залізничної станції увічнено пам'ять одного з синів графа Бобринського, де його поховали?

10.
Коли станція Бобринська була вперше перейменована та які назви вона ще мала?

11.Які навчальні заклади були відкриті за графів Бобринських?

12.Почесним членом якого університету в Україні був Олексій Олексійович?

13.Які ви знаєте винаходи графа-інженера?

14.Де і коли відкрився пам'ятник графу Бобринському? Яка його доля? Які слова були висічені на ньому?

15.За яких обставин граф Бобринський висловився: "Не заб
ы
вайте, что я работаю не для себя, а для родины"?

1 б. Хто був першим біографом графа О.О. Бобринського?

ВІДПОВІДІ НА ВІКТОРИНУ:

1.Орлов.

2.У Санкт-Петербурзі 6 січня 1800 року.

3.Костянтинівка, Будки, Балаклія, Мале Старосілля, Гречківка, Велика Яблунівка.

4.1838 року.

5.Андрій Штольц. Роман І.А.Гончарова "Обломов".

6.Володимир та Лев Бобринські.

7.

"Раскопки и случайн

ы

е археологические находки

близ местечка Смел

ы

(1887, 1894, 1901).

8.

Цукробуряковий завод графа Бобринського,
пивоварний завод, механічні майстерні, великі
Бобринські майстерні, рафінадний завод графів
Бобринських.

9.

Станція Володимирівка. У Смілі 1898 року.

10. 1933 р. Постишева, Єжова. З 11.03.1940 р. Ім. Тараса Шевченка. 11 .Народні
училища, технічні класи, гімназії.

12.

Святого Володимира в Києві.

13.

Сільськогосподарський плуг.

14. У Києві 1872

р. "Полезной деятельности графа

А.А.Бобринского". Статуя переплавлена 1926 р. на заводі

"Арсенал".

15. У відповідь на закид промисловців-сусідів.

16. Князь В'яземський.

Ведуча

: Перепочили! Крокуємо далі. Наступна наша гостя Лілія Пугач – дитяча письменниця,
член спілки журналістів України, представляє свій альбом «

С

вітлиця

». В цьому альбомі йдеться про міських умільців.

Пані Ліліє, чому ви обрали саме цю тему для створення свого альбому?

(Відповідає.)

Ведучий:

Давайте привітаємо ще одну авторку альбому «Сміла квітуча моя» Галину Березу. В її альбомі йдеться про смілянських вишивальниць.

Пані Галино, вам слово!

(Розповідає.)

Давайте привітаємо бурхливими оплесками народний дитячий колектив «Зернятко» із піснею «Розпрягайте хлопці коней»!!!

Ведуча:

А зараз пропонуємо до уваги книгу складену з кількох екскурсій містом «Щирі побачення з історією».

Запрошуємо до слова пані Жанну Курченко. Пані Жанно, що ви порадите нам відвідати?

(Розповідає.)

Ведучий:

Давайте оплесками привітаємо Нікіфорова Володимира Івановича! Це науковий співпрацівник нашого міського історично-краєзнавчого музею, який представить ґрунтовне дослідження Анатолія Коваленка. А. Коваленко видав плід 20-річної праці під назвою «

Земли родной минувшая судьба или Сказанье о Смелянщине».

В цій книзі йдеться про історію Смілянської землі, починаючи з найдавніших часів і до початку радянської доби.

Пане Володимире, вам слово!

(Розповідає.)

А зараз – поетичний сюрприз: вірш у виконанні Черненко Карини «Пливе жовтень»

Пливе жовтень, пливе жовтень Смілою,

Листопадом в душу заплива.

Мріє понад даллю посивілою

Клена облетіла голова. Це вже

осінь. Пізня. Прохолодою

Віддає у

Тясміні вода.

Тихий жовтень із

багряних лодіїв.

Золотом

довкружжя обкида.

І палають відсвітами горними

Вулиці і парки, і сади,

І звучать октавами мажорними

На вітрах задублі проводи.

Журавлів відлітна траєкторія.

Це

ж і дні, як білі журавлі,

Склали

крила — і уже історія —

Інші

підуть завтра по землі.

Праведні і сміливі, й несміливі,

Як завжди воно в житті бува.

...Хилиться за даллю посивілою

Клена облетіла голова.

Ведуча:

Новини про наше місто:

Сьогодні в місті працюють 16 дошкільних

закладів, д

о послуг жителів міста - 20 закладів

культури.

СМІЛА — місто обласного підпорядкування, центр однойменного району, розташоване на річці Тясмин за

30 км від обласного центру.

У місті діють 19 промислових підприємств.

Ведучий

: Любі друзі, чи

знаєте ви, що у

нашої Сміли є "тезки"?

Щоправда, не міста, а

села. Одне з них

розташоване

на

Вінниччині, а інше — на

Слобожанщині. Нам вдалося з'

язатися з ровесниками із одного з міст-тезок.

І звідти прийшло відео-привітання.

(Демонструється на екрані)

Танець у виконанні Гирич Катерини та Куруза Володимира.

Ведучий

: А час іде... Лине бистриною життя. Час, узятий нами у полон, час, який усе прогресивне людство використовує для Добра і Миру. Кожний день для нас відкриття чогось нового в собі, в навколишньому світі.

Ведуча:

Щовечора ми засинаємо з думкою, що проснемось у новому дні, дні, якого ще ніколи не було (він наступив вперше у житті) і якого ніколи не буде вже потім. Все, що ми зробимо в цей день, доброго і злого, час покладе на терези нашого життя.

До побачення! До нових зустрічей! Дякуємо за увагу!!!